

ÍNDEX

1. El Banc Mundial o Banc Internacional per a la Reconstrucció i el Foment.....pàg. 2
2. Comentari crític i conclusions.....pàg. 3
3. Text: *El Banco Mundial cumple 50 años: Nada que celebrar* de Maria Luisa Toribio al Butlletí Informatiu III/94 de Greenpeace (nº 32).....pàg. 5

1. El Banc Mundial o Banc Internacional per a la Reconstrucció i el Foment

El Banc Mundial o Banc Internacional per a la Reconstrucció i el Foment (BIRD), amb seu principal a Washington, es va crear en una conferència de les Nacions Unides el juliol de 1944, després dels acords de Bretton Woods a New Hampshire (EUA). A Bretton Woods també es va acordar la creació del Fons Monetari Internacional (FMI), que té com a objectiu estabilitzar la moneda. Cap estat pot ésser membre del Banc Mundial sense ser-ho abans del FMI.

La finalitat principal del BIRD és concedir préstecs a llarg termini als països o a les empreses privades, amb la garantia dels països interessats, per a la realització de projectes essencials pel desenvolupament econòmic, social o cultural. El Banc Mundial però, només realitza préstecs als projectes que tenen suficient rendibilitat. De manera accessòria, aquesta institució assumeix també el rol de conciliador internacional, ja que tots els acords entre els diferents països es veuen afavorits per les perspectives de finançament.

Des de la seva fundació, el Banc Mundial ha intentat que les nacions menys afavorides fossin les destinàries de les inversions. Tot i això, durant els primers anys va rebre dures crítiques dels països del Tercer Món que l'acusaven de rigidesa en els criteris que tenia per escollir els seus beneficiaris. Per aquest motiu el BIRD va crear dues filials.

El 1956 va crear la Societat Financera Internacional (SFI) amb l'objectiu d'ajudar les empreses dels països menys desenvolupats, però només en el finançament de tot el que no fos infraestructura.

El 1960, el BIRD va fundar l'Associació Internacional del Desenvolupament (AID), que concedeix als països més pobres préstecs (gairebé donatius) a cinquanta anys i sense interès, fins i tot per a projectes no directament rendibles. Encara que és diferent al BIRD, l'AID està administrada pel banc. El primer beneficiari dels préstecs de l'AID va ser l'Índia. Després, l'Iran o el Marroc han estat alguns dels països que han rebut capital de l'AID i per tant del BIRD.

2. Comentari crític i conclusions

Són moltes i molt diverses les institucions que s'han creat des dels països desenvolupats per tal de regular i equilibrar la repartició de la riquesa al món. El Banc Internacional per a la Reconstrucció i el Foment, emmarcat dins el Fons Monetari Internacional, és, potser, el més important i el que té més força potencial per trobar solucions als problemes que l'economia de lliure mercat provoca.

Però des de l'any de la seva fundació, 1944, el BIRD no ha aconseguit repartir justament la riquesa entre tots els països per tal de reduir l'abismal diferència entre rics i pobres.

Aquesta és la denúncia que fa Greenpeace en aquest article, basada en dades de les pròpies Nacions Unides, fundadores del BIRD. Cal remarcar la diferència de finalitats atribuïdes al BIRD. Segons l'organització

ecologista, la funció del Banc Mundial és fer front al problema de la pobresa al món. Però la finalitat inicial que es va assignar al BIRD va ser la concessió de préstecs a països i empreses per a projectes de desenvolupament econòmic, social i cultural, sempre amb la garantia de certa rendibilitat. Així, doncs, hi ha una dissociació entre el que uns fan i el que els altres pensen que els primers haurien de fer.

És obvi que la funció de Greenpeace en tot això és la de manifestar una actitud crítica per cridar l'atenció sobre temes que passen inadvertits a la població. La societat sap que hi ha rics i pobres i que cada vegada són majors les diferències entre uns i altres, però potser no pensa a qui atribuir les responsabilitats. Per l'organització ecologista hi ha un responsable directe, el BIRD i uns deures que aquest hauria de complir i que no assumeix.

El punt més important en la crítica que fa Greenpeace en aquest article es refereix al medi ambient. De totes els possibles aspectes a recriminar, els activistes escullen el que a ells els preocupa i entorn a aquest tema valoren globalment la tasca del BIRD.

L'actitud del Banc Mundial es basa, segons Greenpeace, en fer grans obres per crear grans infraestructures als països subdesenvolupats. Aquestes accions han provocat la devastació del medi ambient, l'explotació dels recursos naturals i el desplaçament de milions de persones condemnades a la pobresa. Aquí trobem el problema que el món occidental arrossega des dels inicis de la colonització i l'imperialisme. Els països desenvolupats creuen que els que no ho són han de seguir les seves pautes de creixement, la seva evolució.

Però el món va a dues velocitats; hi ha uns països que van al capdavant marcant el ritme i la resta van darrere intentant atansar-los. El BIRD creu que ha de donar una empenta als que van a la cua per a que es posin en primera línia i les diferències entre uns i altres siguin mínimes. Aquest és un plantejament erroni. Els països subdesenvolupats no tenen perquè seguir els passos dels països rics. Per exemple, si per a un país del món occidental pot ésser molt profitós tenir una central tèrmica per proveir d'energia les seves indústries, per a un país del Tercer Món la construcció d'aquesta central pot tenir més efectes negatius que avantatges.

Així, doncs, les grans inversions que fa el BIRD poden estar deixant encara més enrere els països de la cua i donant una empenta als països líders. Segons Greenpeace, això és un fet. La intenció de fer créixer els països pobres ràpidament i de la manera que a Occident li convé pot desembocar en greus conseqüències per aquests estats. L'explotació continuada i sense possibilitat de regeneració dels recursos naturals és un endeutament a llarg termini del Tercer Món.

Ara el que cal preguntar-se és, si el BIRD és una institució pensada i dirigida des del primer món, potser no participa en l'interès d'aquest en mantenir el seu estatus de primer davant el Tercer Món? La valoració que es pot fer després de cinquanta-tres anys de funcionament del Banc Mundial és més aviat negativa. Hi ha hagut temps per repartir més equitativament les riqueses de la terra i les diferències no paren d'augmentar. Amb les dades a la mà, les dades que ofereix Greenpeace en aquest article, la qualificació pel BIRD és de suspès.

Ara bé, si la intenció oculta dels països rics membres del Fons Monetari Internacional és mantenir la seva hegemonia davant els països pobres, cal dir que el BIRD ha aprovat amb nota.

I sobre el que s'hauria de reflexionar com a conclusió final de tot això és el fet que la riquesa no existeix si no hi ha pobresa. Un concepte és inherent a l'altre. Els països rics deixarien de ser-ho en desaparèixer la pobresa al Tercer Món. Tal i com afirma Marx, la Humanitat ha evolucionat a base de conflictes entre grups de població diferents, mai ha estat tothom al mateix nivell i sincerament crec que mai ningú ho estarà, existeixi el BIRD o no.

3. Text: *El Banco Mundial cumple 50 años: Nada que celebrar de*

Maria Luisa Toribio al Butlletí III/94 de Greenpeace (nº 32).

Projectes i Gestió de l'Empresa Informativa

Pràctica 1

5